

האבנים. ואם לא מצא דבר מבדיל בינו ובין האבן הולך למקום אחר ומשתחוה או שוחה על צדו ומטה כדי שלא ידביק פניו באבן:

כל המשתחוה לה' על האבנים המפוצלות בלא פישוט ידים ורגלים אינו לוקה אלא מכין אותו מכת מרדות.

יוצא ברור להלכה, שהשתחויה אפילו לשם שמים בפישוט ידים ורגלים כלומר שכל הגוף מושכב על הרצפה אסורה וחייב מלקות ככל איסורי תורה, ובהשתחויה בלא פישוט ידים ורגלים (כזו שתיארת במכתבך) וראשו נוגע ברצפה, הוא אסור מדרבנן, ומכין אותו מכת מרדות ככל איסורי חכמים.

אמנם, היה אפשר שתביא אתך מחצלת או חתיכת בד לשטוח במקום ההשתחויה והיית ניצול מאיסור "אבן משכית לא תתנו בארצכם להשתחוות עליה", אלא שנשאר לנו הספק הגדול שמא כל ההשתחויה מכוונת לאיזו שהיא ע"ז, ואין זו אלא שריד פולחן של עובדי אלילים, ולכן ראוי בהחלט להמנע מהשתחויה זאת.

מו

דין מסחר בגלויות ע"ז הנעשית לנוי

הנני לאשר בזה קבלת מכתב כת"ר מיום י"ז אלול תשל"ו. בגלל טרדות הימים הנוראים והחגים לא איסתייעא מילתא להשיבו עד עתה, ואתו הסליחה. לשאלתו "אם מותר למכור גלויות בהם רואים כנסיות וכו' וסמלים של דתם" וכו', נראה לענ"ד שמותר. שכן לא מצאנו איסור אלא בע"ז ממש, ומשום שנאסרה בהנאה כמבואר בריש פרק כל הצלמים, ונפסק להלכה בטוש"ע (סי' קמ"א), ולכן כל שברור לנו שלא נעשתה לעבודה אלא לנוי, מותרת בהנאה. ופשוט שגלויות אלו אינן נעשות לעבודה.

ומצאנו בשבלי-הלקט (הוב"ד בב"י בס"ס קל"ט) שהתיר מכירת ספרי עכו"ם עובדי אלילים. וגם הב"ח שם (אלא שחלק). ומרן פסק בן להלכה (שם סט"ו). ואף שדעת הרמ"א בהגה שם נראה להתמיר, וסיים, "והמחמיר תבוא עליו ברכה", הרי שזה נאמר בספרי דת השייכים לעבודת אליליהם, אבל גלויות אלה לא נעשו לעבודה כל עיקר.

ונראה דעדיפי מנוי, שכן צורות הנעשות לנוי שאמרו שהן מותרות, וב"ש בזמנינו שאין עובדין לאותן צורות, הרי שלא הותרו אלא אם מוצאם, אבל אין להשהותם (כמבואר בהגה סי' קמ"א ס"ג) וב"ש איפוא שאסור לסחור בהן. הרי שאין זה אלא בצורות ע"ז ממש כעין אלה הנעבדים, אלא שעשויין לנוי, אבל גלויות אלה אינן נעשות אלא למזכרת ממקומות שתיירים מבקרים בהם, ואין עליהם אף לא דין נוי ע"ז. והנלע"ד כתבתי.